

TŘI DRUHY LÁSKY

podle Joshe McDowella a Paula Lewise

LÁSKA JESTLIŽE

První typ lásky je pro mnoho lidí jediný, jaký vůbec znají. Nazývám tuto lásku "láska jestliže". Tuto lásku můžeme přijímat nebo dávat, pokud jsou splněny určité požadavky. Musíš něco udělat, aby sis takovou lásku zasloužil. "Jestliže budeš hodné děťátko, tatínek tě bude mít rád." "Jestliže uspokojíš mé očekávání jako mileneček..." "Jestliže vyhovíš mým představám..." "Jestliže se se mnou vyspíš..." - budu tě mít rád. Rodiče často učí své děti tomuto druhu lásky, když jim říkají: "Jestliže budeš mít dobré vysvědčení..., jestliže se budeš přátelit s těmi a těmi dětmi..., jestliže se budeš oblékat a chovat tak a tak..., budeme tě mít rádi." V tomto případě je láska nabízena výměnou za něco, co si druhá strana přeje. Motivace takové lásky je v podstatě sobecká. Jejím účelem je získat něco výměnou za lásku.

Láska "jestliže" je jako lákadlo na provázku, které může kdykoliv zmizet. Jsou-li plněny podmínky, všechno je v pořádku. Jakmile se začneš zdráhat - nevyhovíš požadavkům na sex, nechceš souhlasit s potratem - láska je ta tam. Je to politováníhodné, že láska, která si klade podmínky, téměř vždy sama sebe zničí, protože dříve nebo později jeden z partnerů nebude stačit plnit požadavky druhého.

Mnoho manželství se rozpadá, protože byla založena na tomto typu lásky. Manžel nebo manželka zjistí, že je zamilována nikoli do svého skutečného partnera, ale do vysněné, neskutečné, zromantizované představy. Když časem zjistí, jaký její partner ve skutečnosti je nebo přestanou být plněna očekávání, "láska jestliže" se často obrátí v zášť, a ostatní lidé se možná nikdy nedoví proč.

LÁSKA PROTOŽE

Druhým typem lásky (a myslím, že na základě tohoto typu lásky se vdává a žení nejvíce lidí) je láska, kterou nazývám "láska protože". Touto láskou je člověk milován pro něco, čím je, co má nebo dělá. Jinými slovy, tato láska vzniká na základě určitých hodnot nebo kvalit partnera. Tato láska vlastně říká: "Miluji tě, protože jsi hezká." "Miluji tě, protože jsi bohatý." "Miluji tě, protože mi poskytuješ bezpečí." "Miluji tě, protože jsi jiný než všichni ostatní, protože jsi oblíbený nebo slavný" apod. Možná znáte nějakou ženu, která miluje určitého muže, protože je to výborný sportovec. Na někoho jiného než na absolutní jedničku by se ani nepodívala. Je zamilována nikoli do něj, ale do jeho postavení a popularity.

Častokrát mi lidé říkají: "Tato - láska protože - se mi docela líbí. Chci být milován pro to, co jsem, pro konkrétní kvality a hodnoty, které mám. Co je na tom špatného?" Možná, že nic. Každý z nás chce být milován pro něco ve svém životě. Určitě je lepší dát přednost této lásce před "láskou jestliže". "Lásku jestliže" si musíme zasloužit, a to mnohdy vyžaduje spoustu úsilí. Pokud nás někdo miluje pro to, co jsme, je to pro nás mnohem pohodlnější. Víme, že něco v nás nebo na nás je hodno lásky.

Žijeme-li však v takovém vztahu, brzy na tom nebudeme lépe než ti, kdo si musejí svou "lásku jestliže" zasloužit. A to není příliš pevný základ pro manželství ani pro jakýkoli jiný trvalý vztah. Považme například problém konkurence. Co se stane, objeví-li se někdo, kdo vykazuje žádané kvality ve větší míře? Představ si, že jsi má žena a tvoje krása je důvodem, proč tě tvůj muž má rád. Co se stane, když se "na scéně" objeví krásnější žena?

Pokud je láska tvé přítelkyně nebo manželky založena na tvém platu nebo na tom, co je za něj možno koupit, co se stane, když ztratíš práci nebo nebudeš-li schopen z nějakých důvodů vydělávat tolik jako dříve? Nebo co se stane, když se objeví někdo, kdo má víc peněz nebo lepší schopnosti je vydělávat? Vyřadí tě taková konkurence? Ohrozí tvůj vztah? Pokud ano, je to typický příklad "lásky protože".

S tímto druhem lásky se pojí ještě další problémy. Je zjištěno a platí to pro většinu z nás, že každého z nás tvoří vlastně dva lidé. Za prvé je to ta podoba, kterou ukazujeme světu: Josh McDowell nebo Paul Lewis - takový, s jakým se setkává veřejnost. A pak existuje ta naše druhá stránka, osobnost, kterou opravdu zná jen velmi málo lidí, pokud ji vůbec někdo zná. Ze svých poradenských pohovorů s lidmi, kteří prožívají "lásku protože", jsem zjistil, že buď jeden nebo oba partneři se opravdu bojí, aby ten druhý nepoznal, jací tam hluboko uvnitř ve skutečnosti jsou. Velmi se obávají, že až jejich partner pozná pravdu, budou méně přijímáni, méně milováni nebo možná úplně odmítnuti.

Před časem jsem na toto téma hovořil se skupinou studentů. Jedna ze studentek se najednou rozplakala. Bývala krásná a byla zasnoubená. Po automobilové nehodě však zůstala její levá tvář ošklivě zjizvena. Hodně ji pomohla plastická operace, ale její vztah nebyl nic než "láskou protože". Její srdce naplnily nejistota a strach, nakonec se její známost "zhroutila". Byl to klasický příklad "lásky protože". Ta vlastně říká: "Miluji tě, chci tě, protože..." Mnohé lásky, které jsme v životě poznali, jsou láskami tohoto typu. Tento druh lásky v nás vždycky vyvolá pochybnosti, jak dlouho vydrží.

MILUJI TĚ A TEČKA

Naštěstí však existuje ještě jiný druh lásky, láska zářivá a krásná. Přál bych každému, aby ji prožil. Je to láska bez podmínek. Tato láska vlastně říká: "Miluji tě, nehleď na to, jaký možná v jádru jsi. Budu tě milovat, ať se s tebou stane cokoli. Nemůžeš udělat nic, co by ohrozilo mou lásku. Miluji tě a tečka."

Láska "miluji tě a tečka" není slepá. K tomu má daleko. Tato láska může svůj objekt znát velmi dobře. Zná jeho nedostatky a chyby. Naprosto beze zbytku ho přijímá, aniž by za to cokoli požadovala. Tuto lásku si není možno nijak zasloužit. Nemůžete udělat nic, aby byla větší. Nemůžete ji ničím odvrátit. Není na nic vázaná. Od "lásky protože" se liší tím, že nevzniká na základě nějaké přitažlivé kvality milované osoby. Touto láskou můžeme milovat i naprosto bezvýznamné osoby tak, jako by měly nekonečnou hodnotu.

Tuto lásku jsou schopni prožívat jen úplní a zralí jedinci, kteří nepotřebují ze životních vztahů stále jen brát, aby zaplnili prázdná místa ve své vlastní osobnosti. Zralé osobnosti nic nebrání v tom, aby do vztahu dávala, aniž by za to něco požadovala. Aniž si to možná uvědomuješ, tato láska je pro nás důležitější než cokoli jiného. Pokud zrovna teď neprožíváš takovou lásku,

pravděpodobně doufáš, že jednou ji prožiješ, nebo se rád vrátíš k dobře střežené vzpomínce na dobu, kdy jsi takovou lásku zakoušel. Život bez vztahu, který takovou lásku alespoň připomíná, vede v posledku k beznaději. Láska "miluji tě a tečka" je vztah, do kterého investujeme. Tato láska se nemůže dočkat, až bude moci něco dát. Ostatní dva druhy lásky se nemohou dočkat, až něco získají. "Miluji tě a tečka" znamená "dávám", dobrovolně dávám sebe sama. A v tomto vztahu není místo pro obavy, nejistotu, nátlak, závist nebo žárlivost.

V době, kdy jsme byli zasnoubeni, napsala mi moje dnešní manželka Dottie dopis. Stálo v něm: "Drahý, vím, že mne přijímáš takovou, jaká jsem, že před tebou nemusím nic předvádět. Nemusím se snažit vypadat nebo chovat se určitým způsobem... Ty mě zkrátka máš rád." A potom dodala: "Víš, co to pro mne znamená? Vzbuzuje to ve mně touhu být ti víc než ženou."

Spousta kluků namítne: "Kdybych měl svou dívku rád bez ohledu na to, jak vypadá a co dělá, nebude se zanedbávat?" A víš, že ne? Taková láska je láska, ve které dáváme. Je to vlastně Boží láska působící v člověku. Je tak přívětivá, krásná a tak neodolatelná, že dokáže z druhého "vytáhnout" to nejlepší. Vyvolává v tom druhém tvořící změny. Tyto změny nevyžaduje, jsou jednoduše přirozenou reakcí na bezpodmínečnou lásku. Moje manželka mě takto miluje, před ní nemusím nic hrát. Její bezpodmínečná reakce ve mně vyvolává přirozenou touhu být takový, jaký bych podle ní být měl. Ne, že bych takový být musel, ale já takový být chci. Je to přirozená reakce na lásku "miluji tě a tečka", kterou mne miluje.

Kterou ze tří jmenovaných druhů lásky si vybereš? Velmi málo lidí si záměrně vybírá "lásku jestliže". Ta vyžaduje nepřetržité a nekonečné úsilí. Zůstávají další dva typy lásky. Je překvapující, že hodně lidí volí "lásku protože". Možná, že být milován tímto způsobem je lichotivější. Být milován pro to, co jsem nebo co mám, je uspokojující. Podporuje to vaše sebevědomí. Je to však křehká stavba, která nakonec ničí sama sebe.

Tajemství skutečné lásky je ve třetím typu lásky - "miluji tě a tečka". Není příliš běžný, protože jediným trvalým zdrojem této lásky je sám Bůh. Žádný člověk nemůže důsledně milovat touto láskou, aniž by v něm nepřebýval Boží Duch a nevedl ho. A Bůh nezištně vkládá tuto lásku do srdce každého člověka, který je ochoten přiznat, že o to stojí a že potřebuje Boží pomoc, aby dokázal takovou lásku projevít.

Proč je tato láska tak vzácná? Proč je takovým tajemstvím? Protože se nesnáší s lidskou pýchou. Neradi přiznáváme, že nedokážeme být vlastní silou a vůlí tím, čím chceme. Nejraději bychom zapomněli na tuto lásku "miluji tě a tečka", protože vyžaduje kázeň a sebeovládání. Vyžaduje, abychom brali své emoce a tělesné touhy tak, aby nám sloužily, a ne tak, abychom my sloužili jim.

Citace z knížky "Lásku dát, lásku brát" od Josh McDowella a Paula Lewise.